دوشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲
سال سیزدهم شماره ۲۷۱۹

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان؛

بین‌المللی بودن ۲۱ درصد از مقالات دانشگاه‌های آزاد اسلامی همدان

دانشگاه آزاد اسلامی راهبر ارتباط صنعت و دانشگاه در استان

سپهرغرب، گروه کاردانش - طاهره ترابی‌مهوش: معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان با بیان اینکه ما در همه دانشگاه‌های آزاد استان شاهد فعالیت‌های پژوهشی و تولید علم در حوزه مقالات علمی و تألیف کتاب هستیم، گفت: در حال حاضر ۲۱ درصد مقالات علمی این دانشگاه‌ها در سطح بین‌المللی است.

یکی از مشکلات اساسی در حوزه اقتصادی، نبود ارتباط صحیح بین بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی و خدمات با بخش‌های علمی و دانشگاهی کشور است.

در طول دهه‌های گذشته ساختار آموزشی دانشگاه‌ها بیشتر بر پایه مباحث تئوریک بوده و تربیت فارغ‌التحصیلان در رشته‌های مختلف نیز بر همین اصل استوار است. به طوری که عدم توجه به مهارت‌های حل مسائل بخش‌های مختلف اقتصادی همچون صنعت، کشاورزی و خدمات به‌صورت عملی را می‌توان ازجمله نقاط ضعف نظام آموزشی عالی کشور دانست.

هرچند در سال‌های اخیر به همت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و همچنین صندوق نوآوری و شکوفایی با توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و همچنین استارتاپ‌ها تاحدودی فاصله بخش‌های علمی و دانشگاهی با بخش‌های مختلف صنعتی، کشاورزی و خدماتی کاهش یافته اما به طور حتم تا رسیدن به نقطه مطلوب کماکان فاصله زیادی وجود دارد.

به هر حال بسیاری از کارشناسان امر معتقدند باید فرهنگ کارآفرینی بر فضای دانشگاهی حاکم شود و در صورتی که دانشگاه‌ها در امور پژوهشی تقاضامحوری را در اولویت کاری خود قرار دهند، تعامل بسیار مناسبی بین صنعت و دانشگاه‌ها پدیدار خواهد شد.

بر این اساس در این شماره برآن شدیم تا با معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

مسعود معینی با بیان اینکه ما در همه دانشگاه‌های آزاد استان شاهد فعالیت‌های پژوهشی و تولید علم در حوزه مقالات علمی و تألیف کتاب هستیم، گفت: یکی از افتخارات ما در حوزه تولید علم و امور پژوهشی که شامل تولید مقاله، کتاب و برگزاری همایش‌ها است اینکه یکی از اعضای هیئت علمی این دانشگاه (دکتر سبحان استاد تمام محیط زیست) برای چهارمین سال متوالی در زمره دو درصد دانشمندان برتر جهان قرار گرفته است.

وی با تأکید بر اینکه در تولید مقالات نیز یکی از شاخص‌های بین‌المللی بودن است، ابراز کرد: تقریباً ۲۱ درصد از حجم مقالات تولیدشده ما را مقالات بین‌المللی تشکیل می‌دهند.

وی با اشاره به اینکه در بخش چاپ کتاب نیز ما تقریباً فعال محسوب می‌شویم، اذعان کرد: طی یکی دو سال اخیر حدود ۱۵ عنوان کتاب توسط اساتید دانشگاه آزاد استان در گروه‌های آموزشی مختلف به رشته تحریر درآمده است.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان با تأکید بر اینکه این دانشگاه تا پیش از سال جاری هشت مجله و نشریه علمی داشت، خاطرنشان کرد: سال جاری دو مجله جدید نیز به تعداد این مجلات افزوده شد که یکی از این مجلات توانست در سطح ملی رتبه برتر کسب کند.

معینی با اشاره به اینکه در این نشریه‌های علمی تعداد بالایی از مقالات علمی از سوی دانشجویان و اساتید به چاپ می‌رسند عنوان کرد: در حوزه ارتباط با صنعت نیز ما شاهد رخ دادن اتفاقات بسیار خوبی بودیم.

وی ادامه داد: همگان تأکید دارند که ارتباط بین صنعت، دانشگاه و جامعه یکی از مقولاتی است که برای سال‌ها تنها محدود شده بود به انجام کارآموزی و عقد تفاهم‌نامه‌های همکاری مشترک بین دستگاه‌های اجرایی، نهادها و دانشگاه‌ها اما در عمل هیچ اتفاق خاصی را شاهد نبودیم و نهایتاً به چند طرح پژوهشی آن هم به‌صورت محدود در خارج از دانشگاه منجر به عقد قرارداد ختم می‌شد حال آنکه بسیاری از این طرح‌ها نیز نتیجه مطلوب علمیاتی را به همراه نداشت.

وی ادامه داد: خوشبختانه با نگاه مثبت و دانشگاهی استاندار، به ریاست وی کارگروهی با نام ارتباط دانشگاه، صنعت و جامعه تشکیل و دبیری آن به دانشگاه آزاد اسلامی واگذار شد.

این مسئول با بیان اینکه معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی این کارگروه را به‌خوبی راهبری کرد گفت: البته در رسیدن به نتیجه مطلوب همه دانشگاه‌های سطح استان ما را همراهی کردند به طوری که توانستیم به بسیاری از اهدافی که تحول‌گراست دست پیدا کنیم.

معینی با اشاره به اینکه ادبیات غریب ارتباط بین دانشگاه و صنعت، مورد توجه قرار گرفت و با شناسایی چالش‌های آن نسبت به تعریف چند گام اقدام شد، افزود: در ذیل این کارگروه سه کمیته عارضه‌یابی صنعت، ارزیابی عملکرد، برگزاری رویداد و توانمندی تشکیل شد.

وی ادامه داد: در این کارگروه با همکاری نزدیکی که بین دانشگاه‌های استان اتفاق افتاده و پشتیبانی کامل استانداری به‌ویژه معاونت اقتصادی استاندار توانستیم یک گروه عملیاتی را تشکیل داده و چند دوره توانمندسازی را برگزار کرده و نتایج خوبی را شاهد باشیم.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان با بیان اینکه این گروه عملیاتی پس از تکمیل شدن دوره‌های توانمندسازی قرار است با ارتباط مؤثری که با شرکت شهرک‌های صنعتی و همراهی مناسب ریاست این شهرک (مصطفی حقیقی) دارد به کمک واحدهای صنعتی برود، ابراز کرد: نگاه این گروه عملیات همه‌جانبه خواهد بود.

معینی با اشاره به اینکه این گروه چند بازدید و برگزاری یک دوره توامندسازی موفق به نام مستندسازی نیازهای فناورانه را انجام داده افزود: در زمینه نهادینه شدن ارتباط بین صنعت و دانشگاه نیازمند نگاه فرهنگی هستیم که یقیناً در این زمینه بیان و پرداختن رسانه‌ها مؤثر واقع خواهد شد تا ارتباط صنعت و دانشگاه به اعزام چند دانشجو به‌عنوان کاروز به واحدهای صنعتی محدود نشود.

وی با اشاره به اینکه هدف ما مجهز کردن صنایع به خدمات فناورانه و دانش‌بنیان است، افزود: در حوزه دستگاه‌های تیک و آزمایشگاهی دانشگاه‌های آزاد اسلامی همدان چند گروه و مرکز پژوهشی دارد که کار آن‌ها مطالعه برای انجام فعالیت‌های دانش‌بنیان در جهت ساختن چنین دستگاه‌ها و محصولات دانش‌بنیان در سایر بخش‌هاست.

این مسئول افزود: در مرکز رشد ما هم با تعداد کثیری از فعالیت هسته‌های واحدهای فناور و شرکت‌های دانش‌بنیان روبه‌رو هستیم که برخی از آن‌ها توانستند محصولاتی را تولید کنند، ابراز کرد: یکی از محصولات توسط شرکت دانش‌بنیان آرتین آذین فناور برای شناسایی آلودگی‌های احتمالی بطری‌های مواد غذایی در شرکت صنایع غذایی سحر تولید شده است.

معینی با بیان اینکه این محصول به‌عنوان محصول دانش‌بنیان برتر ملی نیز شناخته شده، ابراز کرد: در حوزه سلامت نیز چند واحد و هسته فناور داریم که از تولید اپلیکیشن پایشی در حوزه سنجش سلامت گرفته تا محصول را در این عرصه دنبال می‌کنند.

وی با اشاره به اینکه در تعدادی از این اپلیکیشن‌ها تا چند ماه آتی امکان بهره‌برداری فراهم می‌شود، ابراز کرد: علاوه بر این در حوزه فعالیت مراکز رشد شاهد برگزاری رویدادها و استارتاپ‌ها بسیاری نیز هستیم.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه‌های آزاد استان همدان با ابراز اینکه در این زمینه شاهد همکاری مراکز رشد دانشگاه‌های آزاد استان با سایر دانشگاه‌های سراسری در کشور نیز هستیم، ابراز کرد: همچنین در مراکز رشد بخشی با عنوان سرای نوآوری پیش‌بینی شده که فعالیت آن در ذیل فعالیت معاونت علمی ریاست جمهوری است.

معینی با تأکید بر اینکه یکی از این سرای‌های نوآوری مصوب «مبل و منبت» در دانشگاه آزاد ملایر است، اذعان کرد: چون ظرفیت‌های بومی و زیرساخت‌های مورد نیاز مبل و منبت در این شهرستان وجود دارد، بستر ایجاد سرای نوآوری در این دانشگاه به خوبی فراهم است به طوری که کار به‌خوبی پیشرفت کرده و امید می‌رود تعداد زیادی از واحدهای فناور در این سرا مستقر شوند.

وی افزود: البته نگاه ما در این سرا در ارتباط با مبل و منبت نگاه همه‌جانبه و به مباحثی همچون تولید نرم‌افزار برای حوزه بازاریابی، روان‌شناسی بازار و مدیریت نیز می‌اندیشیم.

وی ادامه داد: علاوه بر این ما دو بخش جالب توجه در حوزه پژوهشی دانشگاه داریم که حرکت‌های تحول‌زا و نوینی هستند؛ نخست پایش و دیگری پویش.

این مسئول با تأکید بر اینکه در حوزه پایش دانشگاه آزاد به شکل شبکه‌ای در کل کشور در بستر سامانه‌هایی به نام پژوهش‌یار کار کرده و همه عناوین پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مقطع دکتری در این سامانه توسط دانشجویان کل کشور قابل دیده شدن است گفت: در عین حال با مطرح کردن چالش‌های احصاشده صنعت و تولید استان و مشکلات پیش روی دستگاه‌های اجرایی در این سامانه می‌توان این فرصت را برای حل چالش‌های موجود در صنایع و بخش‌های مختلف تولیدی و نیز بهره‌مندی از چالش در راستای انتخاب آن توسط دانشجویان به‌عنوان موضوع رساله مورد استفاده قرار داد، جالب‌تر اینکه این زمینه طی مأموریت تعریف شده در حال حاضر مأموریت پایشی دانشگاه‌های آزاد همدان صنایع تبدیلی است.

معینی ادامه داد: مقوله پویش نیز اشتغال حین تحصیل را دربرمی‌گیرد یعنی این فرصت برای دانشجویان فراهم شده که حین تحصیل بتوانند در شرکت‌ها و کارخانجاتی که دانشگاه با آن‌ها قرارداد همکاری دارد مشغول به کار شوند تا در صورت مورد قبول واقع شدن کار آن‌ها در کارخانه و یا شرکت، قرارداد کاری نیز منعقد کنند.

ارائه مجوز عطاری‌ها در اختیار معاونت علمی نیست!

اعطای برند «حکمت‌بنیان» به عطاری‌ها در دستور کار قرار گرفت

سپهرغرب، گروه کاردانش: معاون علمی رئیس‌جمهور گفت: ارائه مجوز به عطاری‌ها به وزارت بهداشت مربوط است و معاونت علمی قادر به ورود کردن نیست! اما اعطای برند «حکمت‌بنیان» در قالب شیوه‌های تشویقی به برخی از عطاری‌ها در دستور کار است.

سومین جلسه شورای ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی، ۲۸ آبان‌ماه به همت ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان گیاهان دارویی و طب سنتی با حضور روح‌الله دهقانی فیروزآبادی؛ معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و جمعی از اعضای این شورا در محل معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان برگزارشد.

دبیر ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان گیاهان دارویی و طب سنتی در سومین جلسه شورای ستاد گفت: بحث طب سنتی و گیاهان دارویی نخست از آن جهت که توحیدمحور و کل‌نگر است، دوم به سبب این که برآمده از فرهنگ و تمدن ایران است و سوم اینکه امروز هم در حوزه سلامت و سبک زندگی کاربرد دارد، به موضوعی خاص بدل شده است.

محمدرضا شمس اردکانی؛ ادامه داد: بازار پیش‌روی طب سنتی، بازاری پنج هزار میلیارد دلاری است و با توجه به موقعیت جغرافیایی و ظرفیت قابل‌توجهی که در کشت و تولید گیاهان دارویی داریم، می‌توانیم سهم ۲۰ درصدی را در این بازار داشته باشیم که خود عدد قابل توجهی است. یکی از مهم‌ترین رویکردهای ما در این حوزه، بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و استفاده از هوش مصنوعی است.

در ادامه، دبیر سابق ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی به ارائه گزارشی از عملکرد شورای ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی پرداخت و برنامه‌های کلان این شورا را در سه دسته «صنعت»، «کشاورزی» و «سلامت» (طب سنتی) تقسیم‌بندی کرد.

مهدی سیف سهندی؛ همچنین در ادامه اهداف برنامه عملیاتی توسعه زیست‌بوم نوآوری، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان گیاهان دارویی و طب سنتی را در سه دسته نشاند؛ نخست، «توسعه آموزش، پژوهش، خدمات و تولید در طب سنتی»، دوم «تکمیل زنجیره ارزش صنعت گیاهان دارویی و تولید محصولات فناورانه» و سوم «ترویج توسعه فرهنگی و روابط بین‌الملل».

وی، مرکز جامع طب سنتی، تولید دارو و فرآورده‌های گیاهی و طبیعی، تجهیزات پاراکلینیک طب‌سنتی، ساماندهی اسناد علمی و میراث مکتوب دانشمندان اسلامی، ایجاد زنجیره ارزش گیاهان دارویی، پالایشگاه گیاهان دارویی، بانک ملی اطلاعات گیاهان دارویی، توسعه روابط بین‌المللی و توسعه اکوسیستم نوآوری و صندوق پژوهش و فناوری را ازجمله اقداماتی دانست که این شورا عملیاتی کرده است.

■ بستر لازم برای توسعه بازار صادراتی گیاهان دارویی با توجه به تنوع موجود فراهم است

دبیر شبکه ملی پژوهش و فناوری گیاهان دارویی ظرفیت صادراتی از دیگر حاضران جلسه، بحث خود را در مورد ساماندهی طب سنتی و گیاهان دارویی با این نکته که ظرفیت ماده ۱۳ در قانون مالیات ۱۴۰۲ را از دست ندهیم، آغاز کرد و گفت: شرکت‌ها اغلب از ورود و سرمایه‌گذاری در حوزه طب سنتی و گیاهان دارویی نگرانی دارند و با اعطای تارگت سه درصدی به آن‌ها می‌توانیم انگیزه لازم را برای سرمایه‌گذاری در آن‌ها ایجاد کنیم.

پیمان صالحی؛ همچنین، به ظرفیت صادراتی گیاهان دارویی پرداخت و تأکید کرد: بستر لازم برای توسعه بازار صادراتی گیاهان دارویی با توجه به تنوعی که در این حوزه داریم، فراهم است و با ظرفیتی که ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان گیاهان دارویی و طب سنتی و مرکز تعاملات بین‌المللی معاونت علمی دارد، می‌توان این مهم (صادرات گیاهان دارویی) را به شکل گسترده‌تری بسط داد.

لیلا مرادی که به نمایندگی از وزارت صنعت، معدن و تجارت در جلسه حضور داشت هم بحث خود را بر مسئله عطاری‌ها متمرکز کرد و علیرغم اینکه این بخش را بیشتر صنفی می‌دید، تأکیدکرد که در سامان‌دهی این بخش به ورود و کمک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیاز جدی داریم. به باور وی، از آنجا که معاونت علمی، از قدرت اجرائی لازم برخوردار است، می‌تواند زمینه را برای تحقق این هم‌افزایی و کار بین‌بخشی فراهم کند.

در پایان این نشست، دهقانی فیروزآبادی گفت: طب سنتی، علی‌رغم، تأکیدات حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری کماکان مظلوم و مهجور است و نیاز به اهتمام جدی‌تری در این حوزه داریم.

وی، در خصوص ساماندهی عطاری‌ها ادامه داد: ساماندهی عطاری دو بعد دارد؛ نخست، ارائه مجوز که ما در معاونت علمی نمی‌توانیم به آن ورود کنیم و به وزارت بهداشت مرتبط است اما بُعد دوم، اعطای برند «حکمت‌بنیان» در قالب شیوه‌های تشویقی به برخی از عطاری‌ها است و طی آن، کسب این برند را منوط به احصای استانداردهای خاص و البته اختیاری کنیم و همین شیوه را ترویج دهیم.

به باور وی با این کار، می‌توان اقبال به گیاهان دارویی را جهت‌دهی کرد.

نکته دیگری که معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور بر آن تأکید داشت ضرورت حضور همه اعضا به‌ویژه وزرای علوم، بهداشت، صنعت و معدن، جهاد کشاورزی و کار در جلسات شورا بود و در این راستا، پیشنهاد کرد جلسات آتی شورا را به شکلی مأموریت‌گرا مشخصاً به مأموریت‌های یک وزارتخانه معطوف شود تا بتوان از حضور وزرا در جلسات بهره برد.

معاون تحقیقات و فناوری وزیر بهداشت اعلام کرد؛

صادرات ۱۸ نوع محصول دانش‌بنیان در حوزه سلامت

سپهرغرب، گروه کاردانش: معاون تحقیقات و فناوری وزیر بهداشت، صادرات ۱۸ نوع محصول دانش‌بنیان سلامت را حاصل تلاشگران عرصه فناوری سلامت عنوان کرد و گفت: از ابتدای دولت مردمی سیزدهم تمرکز بر توسعه فناوری علمی سلامت، جزء اولویت‌های معاونت تحقیقات و فناوری بوده است.

یونس پناهی اظهار کرد: ۱۸ نوع محصول فناورانه صادرات در حوزه سلامت داریم که با وجود تحریم‌های ظالمانه، عدد قابل قبولی است؛ ولی تلاش ما به دست آوردن بازار منطقه و همچنین افزایش ۴۰ درصدی در این حوزه است.

وی در ادامه سخنان خود از برگزاری نشستی با عنوان «مرجعیت علمی در نوآوری و فناوری علوم پزشکی» در وزارت بهداشت خبر داد.

رئیس مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی (نیماد) با بیان اینکه توسعه فناوری و کاربرد آن یکی از اجزای مرجعیت علمی است، تاکید کرد: از ابتدای دولت مردمی سیزدهم تمرکز بر توسعه فناوری علمی سلامت جزء اولویت‌های معاونت تحقیقات و فناوری بوده است.

پناهی ادامه داد: در همین راستا جهت ارتقای سطح کیفی فناوری‌های حوزه سلامت، توسعه زیرساخت‌های فناوری از قبیل مراکز نوآوری، مراکز رشد و همچنین پارک‌های علم و فناوری جزء برنامه‌های معاونت تحقیقات و فناوری بوده است.

توسط گروهی از محققان کشور؛

کرم‌های شخصی‌سازی شده از اگزوزوم برای درمان زخم تولید شد

سپهرغرب، گروه کاردانش: گروهی از محققان کشور با استفاده از اگزوزوم دریافتی از فرد مصدوم، کرم‌های اختصاصی برای درمان انواع زخم‌ها را تولید کردند.

کارشناس ارشد بیوشیمی دانشگاه تربیت مدرس و از اعضای بخش تحقیق و توسعه یکی از شرکت‌های فعال در حوزه زیست فناوری، گفت: کرم ترمیم‌کننده و محافظت‌کننده پوست بر پایه اگزوزوم از محصولات تولیدی این شرکت است.

علی قرایی، اگزوزوم‌ها را یکسری کیسه‌چه‌هایی از جنس چربی دانست که توسط سلول‌ها تولید می‌شوند و اظهار کرد: به واسطه اینکه این کیسه‌چه‌ها توسط چه سلولی تولید و ترشح می‌کند، دارای محتویات متنوعی چون پروتئین و یا DNA و یا یکسری ترکیبات زیستی دیگر هستند.

وی با اشاره به استفاده از اگزوزوم در تولید کرم ترمیم‌کننده، خاطرنشان کرد: برای این منظور اگزوزوم از فرد دچار ترومای پوستی مانند زخم‌های پوستی و فرد دارای حساسیت‌های پوستی دریافت می‌شود، به این صورت که نمونه خون از فرد گرفته می‌شود و از این نمونه طی فرآیندهای آزمایشگاهی، سرم‌های خون، جداسازی شده و از آن استخراج اگزوزوم صورت می‌گیرد.

این محقق با بیان اینکه از اگزوزوم به‌دست آمده، کرم تولید می‌شود، یادآور شد: کرم به دست آمده در ترمیم زخم‌های پوستی مؤثر است، ضمن آنکه این کرم خاصیت درمان‌کنندگی و محافظتی دارد.

قرایی با بیان اینکه این کرم برای درمان زخم‌های سوختگی، خراشیدگی مؤثر است، افزود: مطالعاتی برای اثرات این محصول بر روی زخم‌های سوختگی انجام شده است.

وی تأکید کرد: از آنجایی که ماده مؤثره این کرم از فرد بیمار دریافت شده است، این کرم خاصیت درمان شخصی‌سازی شده دارد و کاملاً برای فرد منحصرسازی شده، از این رو اثرات درمانی بیشتری نسبت به سایر کرم‌های موجود در بازار دارد.

به گفته این محقق، این کرم برای هر فرد بیمار جداگانه تولید می‌شود.

این محقق بخش تحقیق و توسعه این شرکت دانش‌بنیان، افزود: از آنجایی که اگزوزوم‌ها حاوی DNA سلولی هستند، از این رو داروی تولیدشده برای فرد است؛ از این رو استفاده از آن عوارض خاصی برای فرد ایجاد نخواهد کرد.

قرایی در پاسخ به این سؤال که از آنجایی که ماده مؤثره این کرم از فرد دریافت می‌شود، چه مدت زمانی نیاز است تا کرم ویژه فرد ساخته شود، گفت: از زمان دریافت نمونه خون تا تولید کرم کمتر از ۱۲ ساعت زمان نیاز است.